

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Pfv.II.21.405/2021/8.

A tanács tagjai: Nyíróné dr. Kiss Ildikó a tanács elnöke
dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna előadó bíró
dr. Hajdu Edit bíró

A felperes: felperes1 (cím1)

A felperes jogi képviselője:

dr. Mező Béla ügyvéd (cím2)

Az alperesek: alperes1 (cím3.) I. rendű
alperes2 (cím4) II. rendű
alperes3 (cím5) III. rendű
alperes4 (cím1) IV. rendű

Az alperesek képviselője:

dr. Csatári Ákos ügyvéd (cím6) I. és II. rendű alperes képviseletében
dr. Bartók Ferenc ügyvéd (cím7) III. rendű alperes képviseletében
dr. Mező Balázs Béla ügyvéd (cím2) IV. rendű alperes képviseletében

A per tárgya: élettársi közös vagyon megosztása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Ítéltábla Pf.I.20.104/2021/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Székesfehérvári Törvényszék 26.P.20.179/2020/17.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.-II. rendű alpereseknek együttesen 1.332.500 (egymillióháromszázharminckétezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes és az alperesek 2017. január 11-én elhunyt édesapja (a továbbiakban: az örökhagyó) 1997. február 23-tól az örökhagyó haláláig élettársi kapcsolatban éltek. Az I-III. rendű alperesek az örökhagyó korábbi kapcsolataiból született gyermekei, a IV. rendű alperes a felperessel közös gyermeke.

[2] Az örökhagyó a saját vagyoni egyéni vállalkozását az élettársi kapcsolat alatt egyéni céggé alakította. Az egyéni cég 2000. január 19-jén átalakult a K. Kft.-vé (a továbbiakban: kft.). A felperes az élettársi kapcsolat kezdetétől közreműködött a vállalkozásban, az egyéni céggel 1999. január 1-jén munkaviszonyt létesített és az átalakulás után is munkaviszonyban állt. A kft.-ben 2001. december 20-án 10%-os üzletrész tulajdonos, 2007. január 16-tól a kft. egyik ügyvezetője lett. A 2013. január 21-én ellenjegyzett szerződés szerint a törzstőke 90%-a az örökhagyó, 10%-a a felperes tulajdona.

[3] A felperes és az örökhagyó (a továbbiakban: az élettársak) az életközösség alatt több ingatlant vásárolt a B.-nál és Sz.-n. A balatonkenesei ingatlant az örökhagyó, a balatonszemesi a felperes kizárólagos tulajdonaként jegyezték be az ingatlan-nyilvántartásba, két székesfehérvári ingatlan egyenlő arányú közös tulajdonukba került.

[4] A kft. 2001-ben megvásárolta a helyrajzi szám1, természetben a cím8 alatti telekingatlant, amire üzemcsarnok épült.

[5] Az örökhagyó és a kft. által 2016. március 29-én kötött szerződésben a kft. elismerte, hogy a telken építési és használatbavételi engedély alapján épített üzemcsarnokot az örökhagyó magánszemélyként és a saját költségén létesítette, ezért a felépítményen ráépítés jogcímén tulajdonjogot szerzett. A szerződést a kft. képviselőjében a felperes írta alá. A Sz., belterület helyrajzi szám2 üzem megnevezésű ingatlanra (a továbbiakban: az üzem) az örökhagyó tulajdonjogát ráépítés jogcímén 2016. március 31-én bejegyezték.

[6] Az örökhagyó az életközösség alatt vásárolta meg a V.. St-30016 típusú, az osztrák hajóregiszterben a tulajdonaként nyilvántartott jachtot (a továbbiakban: a jacht).

[7] Az örökhagyó halálakor őt, az U. Bank Zrt-nél vezetett folyó- és betétszámla tulajdonosa volt, a ... számú betétszámlán kezelték az üzem használata fejében a kft. által fizetett bérleti díjakat és osztalékot, míg a bankszámlaszám4 számú folyószámlán az előző betétszámla egyenlegének a kamatait.

[8] Az örökhagyó a felperessel és felperes korábbi házasságából származó gyermekével 2017. január 6-án a kft. üzletrésze átruházásáról szerződést kötött. A bíróság jogerős ítélete megállapította, hogy a szerződés érvényesen nem jött létre.

[9] Az örökhagyó végrendeleti örököse a felperes.

A kereseti kérelem és az alperesek ellenkérelme

[10] A Győri Ítéltábla Pf.I.20.245/2019/9. sorszámú végzése alapján megismételt eljárásban a felperes a keresetét módosította és a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 578/G. § (1) bekezdésére alapítva az örökhagyóval közös élettársi közös vagyon: a felülvizsgálati kérelemmel nem érintett egyéb vagyontárgyak mellett az üzem; a jacht; továbbá az örökhagyó nevén nyilvántartott öt folyó- és bankszámlán szereplő összegek megosztását kérte azzal, hogy a szerzésben való közreműködésük aránya egyenlő volt.

[11] Keresete megalapozásul előadta, hogy az örökhagyóval élettársi kapcsolatban éltek, ebből következően a halálakor a tulajdonaként nyilvántartott vagyontárgyakat közösen szerezték. A szerzésben való közreműködés aránya az együttes munkavégzésükre tekintettel egyenlő. A kft.-ben élettársi közös vagyon jogcímén ténylegesen 1/2 arányban üzletrész tulajdonos, tehát a társaság által fizetett osztalék is egyenlő arányú közös jövedelme volt az örökhagyóval.

[12] Az I-III. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték. Állításuk szerint az örökhagyó a saját vagyonából vásárolta a keresettel érintett vagyontárgyakat. A IV. rendű alperes a keresetet nem vitatta.

Az első- és másodfokú ítélet

[13] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a felperest élettársi közös vagyon jogcímén a jacht 1/10 részarányban; az U. Bank Zrt. által vezetett számlák 2017. január 11-én fennálló egyenlegéből a ... számú betétszámlán 5.444.900 forint és ennek ugyanezen időponttól járó kamatai, továbbá a bankszámlaszám4 számú folyószámlán 352 euró és ennek ugyanezen időponttól járó kamatai illeti meg, amelynek tűrésére kötelezte az alpereseket.

[14] Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásánál az élettársi kapcsolat tényhelyzetéből indult ki. Az alpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy az örökhagyó halálakor a hagyatékába tartozó vagyontárgyak az örökhagyó saját vagyonának minősültek. Az elsőfokú bíróság a széles körű bizonyítási eljárás eredményeként megállapította, hogy az alperesek a bizonyítási kötelezettségüknek részben nem tudtak eleget tenni, nem tudták bizonyítani a keresettel érintett összes vagyontárgy saját vagyoni alvagyoni jellegét.

[15] A szerzésben való közreműködés aránya körében arra a következtetésre jutott, hogy az élettársi kapcsolat húsz éves időszaka alatt az élettársak jövedelmei közötti különbséget elenyésző volt, ezért a felperes állítását elfogadva azt egyenlő (50-50%) arányban állapította meg. A jövedelmeket illetően azonban külön vizsgálta a kft. által fizetett osztalékot. A társasági szerződés alapján ugyanis az üzletrész-tulajdonok eltértek, az örökhagyóra kedvezően 90%-10%-ban. Az elsőfokú bíróság a kft. üzletrészeket a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként saját vagyonnak minősítette, ebből következően a kifizetett osztalék is saját vagyon és az élettársakat a társasági szerződés szerinti arányban illeti meg.

[16] A peradatok alapján bizonyítottnak tekintette, hogy az élettársak a felülvizsgálati kérelemmel érintett vagyontárgyakat a kft. által kifizetett osztalék felhasználásával vették, amely a társasági szerződés alapján az az élettársakat az örökhagyóra kedvezően 90%-10%-ban illette meg. Ebből következően az ebből vásárolt vagyonelemek tulajdoni hányada is 90%-10% – a saját vagyoni hozzájárulás arányában – határozható meg.

[17] Az elsőfokú bíróság a felperesnek az üzemre előterjesztett, élettársi közös vagyon jogcímére alapított tulajdoni igényét elutasította. Az üzem a 2016. március 29-i megállapodásig a kft. tulajdonában állt és a rendelkezésre álló okiratok szerint a beruházást közel 110.000.000 forint értékben az örökhagyó finanszírozta, ezért ismerte el a kft. ráépítés jogcímén a tulajdonjogát. Kétségtelen, hogy az építkezés az élettársi kapcsolat időtartama alatt történt, vélelmezni kell tehát annak közös vagyoni jellegét. A peradatok alapján azonban bizonyított, hogy az élettársak ennek a vagyontárgynak a jogi sorsát illetően megállapodtak annak saját vagyoni jellegéről: a szerződést a felperes a kft. ügyvezetőjeként aláírta, a szerződő felek nyilatkozata és szándéka tehát egyértelműen az volt, hogy az üzem az örökhagyó kizárólagos tulajdonát képezze. Ez a szándék nem tekinthető kivételesnek: a balatonszemesi ingatlan a felperes, a balatonkenesei ingatlan pedig az örökhagyó kizárólagos tulajdonába került, azaz az élettársak egyes vagyontárgyak tekintetében eltértek az élettársi

közös szerzéstől. A közösnek tekintett ingatlanokra pedig egyenlő arányú tulajdonjogot szereztek.

[18] A következőkes ítélezési gyakorlat alapján az élettársak eltérhetnek a közös szerzés vélelmétől és – ellentétben a házassági vagyoni szerződéssel – erre vonatkozó megállapodásukra nincs törvényi alaki kötöttség. Nem volt tehát jogi akadálya annak, hogy az üzemi tulajdonjogi rendezésénél a közös szerzéstől eltérve az az egyik élettárs, az örökhagyó kizárólagos tulajdona legyen. A jelen jogvitában az élettársak az üzemi esetében ráutaló magatartással eltértek a közös szerzés vélelmétől és a szerződésben is így rögzítették.

[19] Az elsőfokú bíróság a jacht, valamint a betét- és folyószámla örökhagyó halálakor egyenlegét és kamatát közös vagyonnak minősítve, azokra a felperes 1/10 arányú résztulajdonát állapította meg, visszautalva arra, hogy ezek szerzésének forrása a kft.-ből kapott osztalék volt.

[20] A felperes és a IV. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta és megállapította, hogy az elsőfokú ítéletben rendelkezten felül élettársi közös vagyoni címén a felperes tulajdonát képezi az U. Bank Zrt. által az örökhagyó nevében vezetett és 2017. január 11-én fennálló egyenlegről a bankszámlaszám1 számú folyószámláról 127.623 forint és ennek ugyanezen időponttól járó kamatai; a bankszámlaszám2 számú folyószámláról 19.644 forint és ennek ugyanezen időponttól járó kamatai; továbbá a bankszámlaszám3 számú folyószámláról 49.455 forint és ennek ugyanezen időponttól járó kamatai. Ezt meghaladóan az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta.

[21] A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem volt megállapítható a fellebbező felek által hivatkozott, az eljárás megismétlésére alapot adó eljárásjogi jogszabálysértés, a megjelölt eljárási szabálysértések nem indokolták a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX törvény (a továbbiakban: Pp.) 381. §-a alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését.

[22] Kétségtelen, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte a felperes 2020. szeptember 8-án előterjesztett összefoglalt kereseti kérelméhez csatolt okiratokat, azonban nem volt eljárásjogi akadálya azok másodfokú eljárásban történő értékelésének. A másodfokú bíróság ezért a bizonyítékok körébe vonta a felperes által csatolt szerződést, valamint négy banki bizonylatot és ezeket a többi bizonyítékkal együttesen értékelve részben osztotta, részben helyesbítette az elsőfokú bíróság jogi álláspontját.

[23] Az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Pp. 346. § (4) és (6) bekezdéseit, amikor az összefoglalt keresete szerinti tényállásban és a jogi érvelésben felhozott indokai helyett az eredeti kereseti kérelemben szereplő, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) szabályaival kapcsolatos érveléseket idézte. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában részletesen ismertette a felperes eredeti kereseti kérelmét és annak indokait, majd egyértelművé tette, hogy a felperes a megismételt eljárásban a régi Ptk. 578/G. §-ában írtakat hívta fel és a felperes által a módosított keresetben hivatkozott régi Ptk. rendelkezésére alapította az ítéletét.

[24] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a fellebbező felek alaptalanul hivatkoztak az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezésükben arra, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte a bizonyítékok egy részét és a IV. rendű alperes elismerését, és megalapozatlanul kérték a IV. rendű alperes elismerésére tekintettel a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény (továbbiakban: Hetv.) 81. § (4) bekezdésének az alkalmazását.

[25] A Hetv. 81. § (4) bekezdése ugyanis a hagyatéki eljárásban alkalmazandó és a hagyatéki eljárást lefolytató közjegyzőre irányadó. Egy vagyontárgy, vagyonrész hagyatékból történő kihagyására a fenti szabály alkalmazásával is csak akkor kerülhet sor, ha a túlélő

élettárs igényét az örökösként érdekeltek mindegyike elismeri. A IV. rendű alperes elismerésének tehát a perben csak akkor lett volna jelentősége, ha az I-III. rendű alperesek is elismerték volna a felperes igényét. Ebből következően a IV. rendű alperes elismerése önmagában nem vezethet a keresetnek akárcsak részbeni helyt adásához sem.

[26] A jogvita elbírálásánál abból kell kiindulni, hogy nem vitatható az örökhagyó és a felperes élettársi kapcsolata. A régi Ptk. 578/G. § (1) bekezdése szerint az élettársak együttélésük alatt a szerzésben való közreműködésük arányában szereznek közös tulajdont. A régi Ptk. 200. § (1) bekezdésében foglalt szerződési szabadság elvéből következően az élettársak megállapodással eltérhetnek akár egyes vagyontárgyak tekintetében is a fenti szabálytól és már az életközösség alatt rendelkezhetnek egyes vagyontárgyak kizárólagos tulajdonba kerüléséről. Az ilyen szerződést a régi Ptk. 216. § (1) bekezdése értelmében akár szóban, írásban vagy ráutaló magatartással is kifejezésre lehet juttatni. Önmagában nem értékelhető az élettársak egymás közötti, belső jogviszonyában ráutaló magatartással kifejezésre juttatott szerződéses megállapodásnak sem az élettársi közös vagyon köre, sem pedig az annak megszerzéséhez történt hozzájárulás aránya tekintetében az, hogy a harmadik személyekkel megkötött ún. külső jogviszonybeli adásvételi szerződés alapján a tulajdonjoguk milyen arányban kerül bejegyzésre az ingatlan-nyilvántartásba.

[27] Abban az esetben azonban, ha igazolt különvagyoni hozzájárulás nélkül az élettársak a vagyontárgyaik megszerzésekor rendre eltérő (egyes esetekben közös, egyes esetekben kizárólagos) szerzésben állapodnak meg, az ingatlan-nyilvántartási és egyéb nyilvántartási bejegyzés bizonyítéka lehet annak, hogy már az ingatlan és egyéb vagyontárgy megszerzésekor döntöttek annak kizárólagos vagy közös vagyonba történő utalásáról, így arról, hogy egyes vagyontárgyaik ne a jövedelmeik és egyéb közreműködésük alapján megállapítható szerzési arány szerint kerüljenek a tulajdonukba.

[28] A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy jelen perben az életközösség alatt szerzett ingatlanok ingatlan-nyilvántartási bejegyzése az élettársak ingatlanok tulajdonjogának rendezésére irányuló megállapodását igazolja.

[29] A perben nem nyert igazolást, hogy az élettársak bármelyik ingatlanuk megvásárlásához saját vagyont használtak fel. A felperes által hivatkozott F/22. szám alatt csatolt szerződés azt igazolja, hogy az örökhagyónak a házassága felbontásakor nem került jelentős vagyon a tulajdonába, és nincs bizonyíték arra sem, hogy akár a felperes, akár az örökhagyó az élettársi kapcsolat alatt kizárólagos tulajdonnak minősülő vagyonhoz jutott. A felperes tehát alaptalanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság igazoltnak fogadta el az örökhagyó szüleitől származó juttatást, mert az elsőfokú bíróság nem tett ilyen megállapítást nem.

[30] A saját vagyon felhasználása nélkül a szerződéseken alapuló ingatlan-nyilvántartási bejegyzések – amelyek szerint a balatonszemesi és a balatonkenesei ingatlanok valamelyik élettárs kizárólagos tulajdonába, a székesfehérvéri ingatlanok pedig a közös tulajdonukba kerültek – alkalmasak annak igazolására, hogy az élettársak az ingatlanok megszerzésekor megállapodtak abban, hogy azok melyikőjük és milyen arányú tulajdonát képezi.

[31] A fentiekre tekintettel tehát az üzemre vonatkozóan a bizonyítás az ingatlan-nyilvántartási bejegyzéssel és a kft., valamint az örökhagyó között létrejött ráépítésre vonatkozó szerződéssel szemben a közös tulajdonra hivatkozó felperest terhelte. A felperes kizárólag arra hivatkozott, hogy az örökhagyóval egyenlő arányú volt a szerzésben való közreműködésük, azt azonban nem bizonyította, hogy az örökhagyó kizárólagos tulajdonára vonatkozó szerződés nem a kizárólagos tulajdonba utalásra vonatkozó megállapodásukat rögzítette.

[32] A másodfokú bíróság a jacht megszerzése kapcsán visszautalt az ingatlanok megszerzésekor kifejtett jogi álláspontra: a peradatok arra utalnak, hogy az élettársak egyes vagyontárgyaik megszerzésekor eldöntötték, hogy azok kizárólagos vagy közös tulajdonukba kerülnek-e. A jachton az elsőfokú bíróság 1/10 tulajdoni hányadot megállapított a felperes javára, amely ellen az alperesek nem fellebbeztek, ezért a másodfokú bíróság fenti jogi álláspontja nem vezethetett a kereset elutasításához, de a felperes magasabb tulajdoni hányad megállapítására irányuló fellebbezése megalapozatlan.

[33] Az U. Bank Zrt. által az örökhagyó nevén vezetett számlák örökhagyó halálakor egyenlege a régi Ptk. 578/G. § (1) bekezdése alapján az élettársak együttélése alatt szerzett jövedelmek arányában képezte a felperes és az örökhagyó örökösének tulajdonát. A felperes és az örökhagyó szerzésben való közreműködésének arányát a teljes élettársi együttélés időszakára kell megállapítani, a szerzési arányt a felperesnek kellett bizonyítania. A felperes tájékoztatást kapott az őt terhelő bizonyításról, ennek ellenére nem bizonyította, hogy az életközösség alatt ő és az örökhagyó milyen összegű jövedelemre tett szert. Azt igazolta, hogy az együttélés alatt egyenként milyen munkabér, vállalkozói díj jövedelmük volt, de a peradatokból kitűnik, hogy emellett bérleti díj és jelentős összegű osztalék jövedelemmel is rendelkeztek. Utóbbiakra vonatkozóan a felperes nem tett teljes körű előadást, csak néhány banki átutalást igazolt (F/23.) annak ellenére, hogy előadásából kitűnően az igazoltakon felül további osztalékot, bérleti díjat is kaptak az együttélés alatt. Az életközösség alatti osztalék jövedelem összegének meghatározása akkor lett volna mellőzhető, ha a perben az nyert volna bizonyítást, hogy a felperes és az örökhagyó kft.-beli törzsbetéte azonos mértékű volt, vagy az, hogy a taggyűlés döntése alapján minden alkalommal azonos összegű osztalékra voltak jogosultak. A felperes azonban a cégnyilvántartásba bejegyzett adatokkal szemben nem tudta bizonyítani azt az állítását, hogy az örökhagyó átruházta rá üzletrésének egy részét, tehát a társaságban egyenlő arányú tulajdonosok.

[34] A cégnyilvántartás a felperes állításával szemben azt igazolta, hogy az élettársak törzsbetéteinek aránya az örökhagyóra kedvezőbben 10%-90% volt, ezért az osztalék összegét a felperesnek igazolnia kellett volna, miután az osztalék fizetésekor hatályos gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 132.-135. §-ai szerint osztalék vagy a törzsbetét arányában vagy ettől eltérően a taggyűlés által meghatározott arányban illeti meg a cég tulajdonosait. A fentiek alapján az osztalék összege az élettársakat 10%-90%-os arányban illette meg, amelyet hozzá kellett volna számítani a munkabérből és vállalkozói díjból álló jövedelmükhöz. Emellett meg kellett volna határozni az életközösség alatt az élettársak által kapott bérleti díjakat, majd a bérbeadott vagyontárgyak tulajdoni arányaihoz igazítottan ezt a jövedelmet is hozzá kellett volna adni az egyéb jövedelmekhez, ez alapján lehetett volna kiszámítani az élettársak életközösség alatti szerzési arányát.

[35] A felperes a perben nem volt elzárva a bizonyítástól, ennek ellenére nem élt minden bizonyítási lehetőséggel és nem igazolta azt sem, hogy a bizonyítékok már nem állnak rendelkezésére. Ezért a bizonyítatlanság a perbeli esetben nem nyitja meg az utat a mérlegeléshez és nem teszi lehetővé a régi Ptk. 578/G. § (1) bekezdése második fordulatának alkalmazását. Az élettársak közös szerzése mellett szóló törvényi vélelem ugyanis nem terjed ki arra, hogy az élettársak szerzéshez való hozzájárulásának aránya azonos mértékű. Az azonos mértékű közreműködési arány kiegészítő törvényi szabály és kizárólag akkor alkalmazható, ha a tényleges arány bizonyítás útján még mérlegeléssel sem állapítható meg.

[36] A fentiek alapján a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság nem fellebbezett megállapítása alapján – miszerint az osztalék 10%-ban a felperes tulajdonát képezte – a további három bankszámlára is megállapítható a felperes 10%-os tulajdoni aránya, de ezt meghaladóan a felperes keresete nem alapos.

[37] A felperes vagyonmegosztás iránti keresete pedig azért nem lehetett alapos, mert a felperes az örökhagyó végrendelete folytán az összes keresettel érintett vagyontárgy tulajdonosává vált. Az alperesek hagyatékkal szembeni kötelesrész iránti igénye csupán kötelmi igény, ezért megosztásának – azaz a közös tulajdon megszüntetésének – miután a felperes a kizárólagos tulajdonos, nincs helye.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[38] A jogerős ítélettel szemben a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg: állapítsa meg, hogy az élettársak közös vagyonába tartozott a jachton és az U. Bank Zrt. által az örökhagyó nevén vezetett valamennyi folyó- és bankszámlán felül az üzem, összesen 175.616.213 forint és 3.515 euró összegben; állapítsa meg, hogy a felperes és az örökhagyó szerzésben való közreműködésének aránya azonos, ezért az ingóságok 10%-os szerzési arányát 50%-ra emelje fel.

[39] Állapítsa meg, hogy a IV. rendű alperesnek a hagyatéki eljárásban tett, figyelembe nem vett felperesi követelést elismerő nyilatkozata értelmében az egy főre jutó közös szerzeményi vagyon 87.808.106 forint és 1.757,5 euró értékének 1/4 része, azaz 21.952.026 forint és 439,3 euro élettársi közös szerzeményű vagyon, amely nem tartozik a hagyatéki vagyon körébe a Hetv. 81. § (4) bekezdés b) pontja alapján, így a felperes követelése 65.856.080 forint és 1.317 euró az elsőfokú ítélettel megítélt 8.444.900 forint és 352 euró levonása után 57.411.180 forint és 966,13 euró.

[40] Állapítsa meg, hogy a felperest élettársi közös vagyon megosztása jogcímén megilleti a jacht 11/40 arányban, két betétszámla 11/40 arányban, az üzem 3/8 tulajdoni arányban, a további három bankszámla pedig 3/8 tulajdoni arányban.

[41] A jogerős ítélet jogszabálysértő voltát a régi Ptk. 578/G. § (1) bekezdése, a Hetv. 6. § (1) bekezdés f) pontja, 84. § (4) bekezdése, 114. §-a, a Pp. 202. § (2) és (3) bekezdése, 214. §-a, 215. §-a, 216. §-a, a 218. § (1) és (2) bekezdése, a 221. § (1) bekezdése, 265. § (1) bekezdése, 279. § (1) bekezdése, 346. § (4) és (6) bekezdése és a 370. § (1) bekezdése megsértésére alapította.

[42] Jogi érvelése szerint a másodfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a megismételt eljárásban hozott ítélet tartalma azonos a megelőző eljárásban hozott elsőfokú ítélettel. A felperes azzal érvelt, hogy az előzményi eljárásban előterjesztett keresetét, illetve a megismételt eljárásban előterjesztett kereset leszállítással és jogalap módosítással összefoglalt keresetét ugyan az elsőfokú bíróság az új eljárásban ismertette, de a megismételt eljárásban az alpereseknek az előző eljárásban előterjesztett érdemi ellenkérelmét idézte. Azaz az új eljárásban az alperesek – miután fenntartották az előző eljárásban tett érdemi ellenkérelmüket – az eredeti keresethez képest előterjesztett módosított keresetre érdemben nem reagáltak.

[43] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban meghozott ítéletében lényegében megismételte a hatályon kívül helyezett ítélete indokolását (az örökhagyó különvagyon, illetve a szerzésben való közreműködés aránya). Az elsőfokú bíróság ténylegesen az életközösség fennállása alatt, illetőleg a közös gazdálkodás eredményeként keletkezett közös vagyont, vagyonszorulatot vizsgálta. A vizsgálódása következményei azonban ellentmondásos megállapításokat tartalmaznak. Az együttélés alatt keletkezett jövedelmet ugyan egyenlő arányúnak fogadta el, ennek ellenére mégis ettől elkülönülten vizsgálta a társaságból származó osztalékot és bérleti díjat, amelyet ugyan egy számlára utaltak a 10%-os mértékű osztalékkal együtt, mégis 90%-os arány alapján az örökhagyó saját vagyonának ismerte el. Az egy számlára utalás azonban inkább azt támasztja alá, hogy az ebből származó

bevételt is közös bevételnek tekintették. Arra pedig semmiféle bizonyíték nincsen, hogy a szerzési arányt az üzletrész arányában állapítsák meg. Az elsőfokú bíróság érvelése nem felel meg a valóságnak. A 10%-os üzletrész arány ugyanis nem a 2013. január 21-i társasági szerződés módosításakor keletkezett, hanem már társasági tagságával, 2001-ben. 2007. január 16-tól a kft. ügyvezető igazgatója és az örökhagyóval 2001. évben elhatározták a kft. fejlesztését. Ennek megfelelően vásároltak meg egy beépítetlen telket a társaság nevére. A jogerős építési engedély alapján kezdték az üzemcsarnok építését az örökhagyó nevében, de az üzemcsarnok építéséhez a társaság nevében nyújtottak be pályázatot. Az üzemépület átadására 2002 márciusában került sor. A vissza nem térítendő támogatás összegét a cégből származó jövedelemmel egészítették ki. Az elsőfokú bíróság a 10%-os részesedést terjesztette ki az általa közös szerzésnek elfogadott ingóvagyonra. Az üzemépületet pedig nyilvánvalóan alperesi bizonyíték nélküli állításokra tekintettel ismerte el az örökhagyó saját vagyonaként.

[44] Az elsőfokú bíróság állításai alátámasztására arra hivatkozott, hogy az élettársak eltérhetnek a tulajdonközösségtől és az ilyen szerződésük nincs alakisághoz kötve. Az üzemépület 2016. március 29-ig a kft. tulajdonát képezte, a szerződésben rögzítették, hogy az az örökhagyó kizárólagos tulajdona. Ez a megállapodás azonban nem az élettársak között jött létre, hanem a kft. és az örökhagyó között. Kétségtelen, hogy a megállapodást a társaság nevében ügyvezető igazgatóként aláírta. A ráépítéssel szerzett tulajdonjog azonban nem zárja ki azt, hogy az élettársi kapcsolat alatti közös jövedelemből közösen határozták el az építkezést, illetve azt közösen is finanszírozták. A megállapodásnak kizárólag az volt a célja, hogy a felépítmény kikerüljön a társaság tulajdonából. A szerződésben semmilyen utalás nincs arra, hogy a társaság ügyvezető igazgatójaként elismerte volna az örökhagyó saját vagyonát. Az elsőfokú bíróság tehát a fentieket mindenfajta bizonyíték nélkül fogadta el, a másodfokú bíróság pedig ezt változtatás nélkül elfogadta.

[45] A felperes sérelmezte, hogy a perfelvételi tárgyalás lezárása előtt 15 napos határidő biztosítását kérte további bizonyítékok benyújtására. Az elsőfokú bíróság azonban lezárta a perfelvételi tárgyalást és kitűzte az érdemi tárgyalás időpontját. A határidőre irányuló kérelem elbírálása előtt hirdette ki a lezárásról szóló végzést.

[46] Az elsőfokú bíróság a 36. sorszámú végzésben értesítette arról, hogy a bizonyítási indítványokat mellőzi. A felperes azonban rögzítette, hogy a kft. iratanyagának ismételt felkutatása során banki bizonylatok kerültek elő, amelyet csatolt is F/1., F/2., F/3. és F/4. szám alatt. Csatolta az örökhagyóra, valamint a felperesre vonatkozó munkabér, jövedelmi kimutatásokat és konkrétan megjelölte az I. és a II. rendű alperes után fizetett gyermektartásdíjak összegét. Az összesítések alapján kiszámolt részesedési arány ellenére a szerzési arányt a felperes továbbra is egyenlő mértékűnek tekintette, ezért nem terjesztett elő keresetváltoztatás engedélyezése és az azt alátámasztó bizonyítékok előterjesztésének engedélyezése iránti kérelmet. Az elsőfokú bíróság a keresetváltoztatást visszautasította, és kinyilvánította, hogy a csatolt bizonyítékokat hatálytalannak tekintette. Ezt azzal indokolta (42. sorszámú végzés), hogy figyelmeztetett a perfelvételi tárgyalás lezárására. Az elsőfokú bíróság azonban tévesen jutott arra a jogkövetkeztetésre, hogy a becsatolt bizonyítékok alapján módosította a keresetet, illetve az abban megjelölt egyenlő arányú közös szerzést. Tény, hogy a keresetmódosítás engedélyezése iránt kérelmet nem terjesztett elő, mivel a közös szerzés mértékét nem is kívánta megváltoztatni. A Pp. 7. § (1) bekezdés 12) pontjához fűzött magyarázat szerint a kereset tárgyának, azaz a keresettel érvényesített jognak a megváltoztatása minősül keresetváltoztatásnak. A felperes bejelentése tehát nem tekinthető keresetváltoztatásnak, miután nem az érvényesített jog megváltoztatása, illetve a kereset alapjául szolgáló tények, valamint a kereseti kérelem megváltoztatása volt. Ezért sérült a Pp. 215. § (1) és (2) bekezdése, továbbá a Pp. 218. § (1) és (2) bekezdése.

[47] Sérelmes az elsőfokú ítélet amiatt is, hogy az elsőfokú bíróság a korábban hatályon kívül helyezett ítéletében foglaltakat minden változtatás nélkül vette át az új ítéletbe. A Pp. módosításáról szóló 2020. évi CXIX. törvény a 2021. január 1-től folyamatban levő polgári perekben is alkalmazandó, így módon a 202. § (2) és (3) bekezdése, a módosított 214. §, 215. §, 216. §, 217. §, és a 221. § is. Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban hozott ítéletében nem hagyhatta volna figyelmen kívül a fentebb idézett Pp. módosításokat.

[48] A másodfokú bíróság tévesen rögzíti, hogy a Kúria az üzletrész átruházása iránt szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti felülvizsgálati eljárásban érdemi döntést hozott. A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálatát megtagadta, amelyet – jelenleg még el nem bírált – alkotmányjogi panasszal támadott.

[49] Tévesen állítja a másodfokú bíróság azt is, hogy a fellebbezések nem érintettek a jacht, illetve a bankszámlákon megállapított 1/10 tulajdoni hányadot, ezért a másodfokú bíróság megsértette a Pp. 370. § (1) bekezdését, mivel erre is kérte a szerzési arány megváltoztatását 5/10 szerzési arányra.

[50] Téves a másodfokú bíróság ítéletének [70] pontban tett az a megállapítása, hogy az elsőfokú bíróság keresetet nagyobb részben elutasító döntése helytálló, mert a másodfokú bíróság sem tulajdonított annak jelentőséget, hogy az elsőfokú bíróság a IV. rendű alperes érdemi ellenkérelmében foglaltakat nem bírálta el. A másodfokú bíróság csak rögzítette, hogy az eljárásjogi szabálysértések nem indokolják az eljárás megismétlését. Az elsőfokú ítélet megváltoztatásánál nem tartotta alaposnak azt a fellebbezésében felhozott indokot sem, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 346. § (4) és (6) bekezdését, amikor az eredeti kereseti kérelemben szereplő Ptk. szabályaival kapcsolatos érvelést idézte és nem észlelte azt sem, hogy a megismételt eljárásban a Pp. módosítás miatt már a bíróság nem hagyhatta volna figyelmen kívül a 38. sorszámú iratban becsatolt bizonyítékokat. Ez alapján az elsőfokú bíróság döntése nem lehet megalapozott. Az elsőfokú bíróság megsértette a mérlegelésére vonatkozó szabályokat, indokolása ésszerűtlen és iratellenes.

[51] Tévesen állítja a másodfokú bíróság (jogerős ítélet [83.–84.] pont), hogy a Hetv. 81. § (4) bekezdésében foglaltakat csak a hagyatéki eljárásban lehet alkalmazni és a közjegyzőre irányadó. A hagyatéki eljárás irataiból egyértelműen megállapítható, hogy a közjegyző nem bírálta el a IV. rendű alperes követelést elismerő nyilatkozatát, az élettársi közös szerzésre vonatkozó igényt a törvény rendes útjára terelte, azaz a hagyatékátadó végzésében nem vette figyelembe a felperes igényét. A jogerős ítélet ellentmondó, amikor rögzíti ugyan, hogy a külső jogviszonyban megkötött adásvételi szerződés önmagában nem értékelhető az egymás közötti belső jogviszonyban ráutaló magatartással kifejezésre jutott szerződéses megállapodásnak, ezzel szemben azonban a kft.-vel kötött ráépítési megállapodásnál mégsem tekintette ezt irányadónak.

[52] Értelmezhetetlen, hogy igazolt saját vagyon nélkül az élettársak vagyontárgyaik megszerzésekor rendre eltérő szerzésben állapodnak meg. Ezt a következtetést az eljáró bíróságok csak annak érdekében találták ki, hogy az I-II. rendű alperesek erre vonatkozó bizonyíték nélküli állításait elfogadva, kimaradjon az élettársi szerzésből a nagyértékű üzemépület, ami igazságtalan a felperessel szemben, mert a ráépítésben ő is közreműködött.

[53] A perben semmilyen adat nem szól amellett, hogy az üzemépület az örökhatározó kizárólagos tulajdona vagy saját vagyoni szerzése lenne. A munkajövedelmet azonos bankszámlára utalták, a bizonyítékokkal alátámasztott jövedelmet nem lehet a szerzési arány megállapításánál figyelmen kívül hagyni.

[54] A másodfokú bíróság alaptalanul osztja az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy az életközösség alatt szerzett ingatlanok ingatlan-nyilvántartási bejegyzése a tulajdonjogok rendezésére irányuló megállapodást igazolja.

[55] Ebből következően téves az a következtetés, hogy az ingatlanok tulajdonjogában, kizárólagos vagy osztatlan közös tulajdonjogában való megállapodás alátámasztja azt, hogy az üzemépület az örökhagyó kizárólagos tulajdona. Semmi sem támasztja alá azt a döntést sem, hogy az alperesek ellenkérelmét figyelembe véve a régi Ptk. 578/G. §-ától eltérő joggyakorlatot alakítsanak ki az élettársi közös gazdálkodásra. A jogerős ítélet sérti a Pp. 265. § (1) bekezdését, a saját vagyon bizonyítására vonatkozó bizonyítási terhet ugyanis nem lehet megfordítani. Végül a jogerős ítélet sérti a Pp. 279. § (1) bekezdését is.

[56] Az I. és a II. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását indítványozták. Érvelésük szerint a másodfokú bíróság az anyagi jogi és az eljárásjogi jogszabályoknak megfelelően rendelkezett, a felperes a másodfokú bíróság által elbírált előadásait ismétli meg. A III. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmen nem terjesztett elő. A IV. rendű alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a felülvizsgálati kérelmet nem ellenezte, az abban foglalt állításokat nem vitatta.

A Kúria döntése és jogi indokai

[57] A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül [Pp. 423. § (1) bekezdés].

[58] A Kúriától a jogerős ítélet vagy az ügy érdemében hozott jogerős végzés felülvizsgálatát az ügy érdemére kiható jogszabálysértésre, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozással lehet kérni [Pp. 416. § (1) bekezdés]. Ebből következően a felülvizsgálati kérelem az elsőfokú bíróság ítéletének jogszabálysértésére alapított részében érdemben nem vizsgálható. A Kúria ezért a felülvizsgálati kérelemben feltüntetett és az elsőfokú bíróság által meghozott ítélettel összefüggésben felsorolt megsértett alábbi jogszabályhelyek vizsgálatát mellőzte: a felülvizsgálati kérelem IV. (jogi érvelés) megjelölés alatt a 9. pontban a régi Ptk. 578/G. § (1) bekezdés, a Pp. 265. § (1) bekezdés (a bizonyítási érdek), és a Pp. 279. § (1) bekezdés (a bizonyítás eredményének mérlegelése); a 10. pontban konkrét megsértett jogszabályhelyek feltüntetése hiányában a 9. pontnál feltüntetett jogszabályhelyek megsértése; a 11. pontban a perfelvétel lezárása; a 12. pontban a felülvizsgálati kérelem 2. oldalán feltüntetett eljárásjogi jogszabályhelyek beazonosításával a Pp. 202. § (2) és (3) bekezdése; a 13.-17. pontban a Pp. 2015. § (1) és (2) bekezdése, a 218. § (1) és (2) bekezdése, a 2020. évi CXIX. törvénnyel módosított Pp. 202. §-a, a Pp. 214. §-a, 215. §-a, 216. §-a, 217. §-a, 221. §-a.

[59] A felperes a 9. pontban a jogerős ítéletre vonatkozóan kizárólag azt sérelmezte: a másodfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság ítélete megegyezik az előző eljárásban hozott elsőfokú ítélettel. A 10. pontban fellebbezésére hivatkozott vissza, ezt meghaladóan jogi érvelést nem terjesztett elő. Sérelmezte továbbá, hogy a másodfokú bíróság nem észlelte az elsőfokú bíróság jogszabálysértéseit, a bizonyítékok mérlegelésének eljárásjogi előírása megsértését (felülvizsgálati kérelem 14. oldal második bekezdés).

[60] A felülvizsgálati kérelemben – többek között – fel kell tüntetni a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárásjogi, illetve anyagi jogi szabálysértést, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokait, hogy a fél az új határozat hozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja [Pp. 413. § (1) bekezdés b) pont]. A felperes felülvizsgálati kérelme ebben a részében a megismételt eljárásban hozott ítélet tényének sérelmezése, valamint az elsőfokú bíróság jogszabálysértő eljárása észlelésének hiánya mellett megsértett jogszabályhelyet nem tartalmazott, a fellebbezésre való visszahivatkozás (annak tartalmi részletezése hiányában)

nem minősíthető jogi érvelésnek. A Kúria a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatát ekörben mellőzte, mivel az nem felel meg a törvény tartalmi előírásának.

[61] A felperes sérelmezte a Pp. 370. § (1) bekezdése megsértését. A jogszabályhely a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének korlátairól rendelkezik. A felperes nem adta érdemi indokát a jogszabályhely megjelölését meghaladóan az eljárási jogszabálysértésnek, ezért a Kúria a jogszabályhely megsértésének vizsgálatát mellőzte [Pp. 413. § (1) bekezdés b) pont].

[62] Az érdemben elbírálható felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.

[63] A felperes a felülvizsgálati kérelem 18. pontjában jogszabályhely megjelölése nélkül a jogerős ítélet tényállásából azt sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság iratellenesen rögzítette, miszerint a Kúria az üzletrész átruházási szerződés létre nem jöttét megállapító jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, holott a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálatát megtagadta. A felperes hivatkozása alapos, ugyanakkor az ügy érdemi elbírálására nincs kihatással [Pp. 424. § (1) bekezdés]. A jelen eljárás élettársi közös vagyon megosztására irányult, az üzletrész átruházásáról rendelkező szerződésre vonatkozó kúriai határozat tartalma a jelen jogvitával nem áll oksági összefüggésben.

[64] Alaptalan a felperes hivatkozása a jacht és két bankszámla 1/10 tulajdoni hányada érdemi másodfokú elbírálásának hiányára. A jogerős ítélet rögzíti, hogy a fellebbezés a megjelölt vagyonelemek előfokú ítéletben meghatározott tulajdoni hányadát meghaladó tulajdoni hányad megállapítására irányult (jogerős ítélet [43. – 45.] pont), és a sérelmezett [69] pont szerint a fellebbezés nem érintette az elsőfokú bíróság által megállapított 1/10 tulajdoni hányadot [Pp. 370. § (1) bekezdés]. A jogerős ítélet megállapítása tehát arra vonatkozott: a felperes (nyilvánvalóan) nem sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a javára tulajdoni hányadot állapított meg, a tulajdoni hányad megállapítása ellen pedig az I.-II.-III. rendű alperes nem terjesztett elő fellebbezést. A másodfokú bíróság a fellebbezési korlát miatt nem vizsgálhatta, hogy jogszabálysértő-e az elsőfokú ítéletnek a jacht 1/10 tulajdoni hányadára tulajdonjog megszerzését megállapító rendelkezése, kizárólag azt vizsgálta, hogy a már megállapított 1/10 tulajdoni hányadot meghaladóan a fellebbezés alapos-e.

[65] A Kúria elfogadta a jogerős ítéletnek a IV. rendű alperes jognyilatkozata értelmezésével kapcsolatban kifejtett álláspontját, azt kiegészíteni sem kívánja [Hetv. 6. § (1) bekezdés f) pont, 81. § (4) bekezdés, 114. §]. A felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel rámutat arra, hogy a másodfokú bíróság helyesen foglalt állást abban: a IV. rendű alperes hagyatéki eljárásban tett egyedüli elismerő nyilatkozata a polgári peres eljárásban nem eredményezi az élettársi közös szerzés szerinti tulajdoni arányok módosulását.

[66] A felperes sérelmezte, hogy a jogerős ítélet egyes vagyontárgyak tekintetében a közös szerzéstől [régi Ptk. 578/G. § (1) bekezdés] ráutaló magatartással létrejött szerződésre alapítva eltért [Pp. 279. § (1) bekezdés].

[67] Téves a felperesnek az az álláspontja, hogy az ítélezési gyakorlat a ráutaló magatartással létrejött szerződés tényét az élettársak egymás közötti belső jogviszonyában nem ismeri. A Kúria több egyedi határozatában kifejtette, hogy nincs jogi akadálya annak: az élettársak az élettársi kapcsolat tényhelyzete mellett egyes jövedelmeikről vagy jövedelmük egy részéről önállóan rendelkezzenek és ha azt a másik élettárs hosszabb időszakon keresztül nem sérelmezi, az ilyen vagyontárgy ráutaló magatartással létrejött szerződésre alapított saját vagyoni jellege megállapítható.

[68] A régi Ptk. 578/G. § (1) bekezdése csak akkor alkalmazható, ha a felek legalább hallgatólágosan egyetértenek abban, hogy a közös gazdasági tevékenység eredményeként szerzett vagyon közös legyen. Önmagában az élettársi jogviszony fennállásának ténye nem zárja ki az élettársak bármelyikének az egyes konkrét vagyontárgyak tekintetében történő

kizárólagos tulajdonszerzését, függetlenül attól, hogy házastársak esetében az adott vagyontárgy a szerzés időpontjára, jogcímére vagy a szerzéshez felhasznált vagyon eredetére tekintettel közös vagy különvagyonnak minősülne-e. (Legfelsőbb Bíróság Pfv.II.21.364/2000.).

[69] A fenti törvényhely nem létesít vagyonközösséget, hanem kizárólag az élettársak közös gazdálkodása eredményeként a szerzésben való közreműködés arányában történt tulajdonszerzésről szól. A szerzésben való közreműködés azonos mértékét csak arra az esetre állapítja meg, ha a közreműködés aránya nem határozható meg. A Ptk. a közös- és a különvagyon fogalmát egyáltalán nem ismeri, nem zárja ki viszont az egyes konkrét vagyontárgyak esetén az élettársak bármelyike általi kizárólagos (polgári jogi) tulajdonszerzésének lehetőségét. Az ilyen kizárólagos tulajdonszerzés körét nem korlátozza a házastársak különvagyónának körére, és nem vélelmezi az egyik élettárs által megkötött visszterhes ügylet esetén a másik élettárs hozzájárulását, továbbá az élettárs külön kötelezettségvállalása hiányában nem tartozik helytállni a másik élettárs által kötött visszterhes ügyletből eredő kötelezettségéért sem.

[70] Nincs tehát jogi akadálya annak, hogy a felek a régi Ptk. hivatkozott rendelkezésétől a régi Ptk. 200.§ (1) bekezdése szerinti szerződéses szabadságuk körében egyező akarattal eltérjenek (Legfelsőbb Bíróság Pfv.II.21.364/2000.) és az ilyen megállapodás érvényes létrejöttéhez a házastársak vagyoni jogi szerződésének formakényszerére vonatkozó jogszabályi előírás hiányában a régi Ptk. 205. § (1) bekezdése és 216. § (1) bekezdése szerint a felek ráutaló magatartással kifejezésre juttatott kölcsönös és egybehangzó nyilatkozata is elegendő.

[71] Az élettársi jogviszony kötelmi jogi jellegének következményeként az e jogcímen történő, ugyancsak törvényi rendelkezésen alapuló közös tulajdonszerzés feltételezi a közös szerzés közös vagyoni forrását és felhasználását, másrészt a felek legalább hallgatóságos egyetértését a közös gazdasági tevékenység eredményeként szerzett vagyon közös voltára, illetőleg arra, hogy a közös tulajdonszerzésre irányuló legalább hallgatóságos szándékuk, illetve céljuk az akár együttesen, akár külön-külön megszerzett valamennyi vagyontárgy vonatkozásában fennállt (Kúria Pfv.II.21.316/2021/5.).

[72] A jelen ügyben többséttényállás, hogy az élettársak a kapcsolatuk időtartama alatt több vagyontárgy megszerzésekor a közös szerzéstől eltérően rendelkeztek (balatoni ingatlanok), illetve egyenlő arányú osztatlan közös tulajdonostársként jegyezték őket be az ingatlannyilvántartásba (székesfehérvári ingatlanok). Nem vitatott tény az sem, hogy az üzem építése az élettársi kapcsolat időtartama alatt történt és az építési engedély az örökhagyó nevére szólt, valamint a finanszírozás forrása is kizárólag hozzá köthető. A ráépítést rendező szerződés – ahogy azt a másodfokú bíróság helyesen fejtette ki – azt bizonyítja, hogy a felperes hallgatóságosan elfogadta az örökhagyó kizárólagos tulajdonszerzését, mert a szerződésről, annak tartalmáról tudott, és az üzem tulajdonjogára később sem jött létre közöttük megállapodás. Az élettársak közös és hallgatóságos egyetértése az örökhagyó saját vagyoni szerzésére állt fenn.

[73] Az eljáró bíróságok a bizonyítékok okszerű értékelésével jutottak arra a következtetésre, hogy az I.-II.-III. rendű alperes a kft. üzletész örökhagyót illető 90%-os saját vagyoni jellegét bizonyította, ebből következően a kivett osztalék az élettársak saját vagyona volt (függetlenül attól, hogy azt közös számlán kezelték) és a vitatott egyes vagyontárgyak erre a forrásukra tekintettel az az élettársak szerzésre fordított 90%-10% arányában saját vagyona.

[74] Következetes a Kúria ítélkezési gyakorlata abban, hogy a felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha egyes bizonyítékokból eltérő jogkövetkeztetés is levonható lett volna. Csak az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek,

amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv. 21.474/2011/10., megjelent: BH 2013.119.). A felülvizsgálati eljárás rendkívüli perorvoslati jellegéből következően a kivételes körülmények hiányában nincs helye a mérlegeléssel meghozott döntés felülmérlegelésének.

[75] A fentiek alapján a jogerős ítélet nem iratellenes (erre a felperes ebben a körben maga sem hivatkozott), nem logikátlan és kirívóan okszerűtlennek sem minősíthető [Pp.279. § (1) bekezdés], a bizonyítási kötelezettségre vonatkozó eljárásjogi jogszabályhely nem sérült [Pp.265. § (1) bekezdés].

[76] A jogerős ítélet nem sérti az indokolás kötelezettségét előíró eljárásjogi jogszabályhelyet [Pp. 346. § (4) és (5) bekezdés]. A másodfokú bíróság a döntését részletesen és minden fellebbezési kérelem tekintetében (amelyet a felülvizsgálati kérelemben a felperes sem vitatott) megindokolta. Önmagában az, hogy a felperes a döntéssel – és ezzel összefüggésben az indokolással – nem ért egyet, nem eredményezi az eljárásjogi jogszabályhely megsértését. A Kúria utal az Alkotmánybíróság határozatára: a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek szubjektív elvárásait is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása, [...] az indokolási kötelezettség mindössze azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre [3290/2019. (XI.5.) AB határozat].

[77] A fentiek alapján a jogerős ítélet nem sértett anyagi jogi és eljárásjogi jogszabályhelyet, ezért azt a Kúria a felülvizsgálattal támadott rendelkezéseket illetően hatályában fenntartotta [Pp. 424. § (1) bekezdés].

[78] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

[79] A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre. A Kúria a Pp. 405. § (1) bekezdése és a Pp. 364. §-a alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati ellenkérelmet benyújtó I. és II. rendű alperes felülvizsgálati eljárási költsége megtérítésére a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése szerinti, a csatolt költségjegyzéknek megfelelően az I. és II. rendű alperes által meghatározott összegben.

[80] A felperes teljes személyes költségmentessége [Pp. 96. § (1) bekezdés] folytán az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerinti meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad [Pp.102. § (6) bekezdés].

[81] Az ítélet elleni felülvizsgálat kizárt [Pp.407. § (1) bekezdés d) pont].

Budapest, 2022. december 6.

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. előadó bíró,
dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelül: